

UREDNIŠTVO ZARJE je v Ljubljani, Franciškanova ulica 88 (stiskarna l. nadst.). Uradne ure za sranke so od 10. do 11. dopoldne in od 5. do 6. popoldne vsak dan razen nedelj in praznikov. Rokopisi se ne vračajo. Neirankirana pisma se ne sprejemajo.

NAROČNINA: celoletna po pošti ali s pošiljanjem na dom za Avstro-Ogrsko in Bosno K 21.60, polletna K 10.80, četrtletna K 5.40, mesečna K 1.80; za Nemčijo celoletno K 26.40; za ostalo inozemstvo in Ameriko celoletno K 36.—

ZARJA

ZARJA izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob pol 11. dopoldne.

UREDNIŠTVO se nahaja v Selcnburgovi ulici št. 6, II., in uraduje za sranke od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 7. zvečer. Inzerati: enostopna petlitrstica 30 vin., pogojen prostor, poslan in reklame 40 vin. — Inzerate sprejema upravnštvo.

Neirankirana ali premalo frankirana pisma se ne sprejemajo. Reklamacije lista so poštnine proste.

Posamezne številke po 8 vin.

Stev. 813. V Ljubljani, v soboto dne 21. februarja 1914. Leto IV.

Kranjski deželni zbor.

V Ljubljani, 20. februarja.

Da je kaj izpremembe, je imel deželni zbor danes zopet nekoliko teatra. Nekateri klerikalci so prišli do prepričanja, da velja v zbornici res dvojna pravica: Po eni se lahko opozicijski poslanci izključujejo zaradi vsakovrstnih malenkosti, po drugi pa je klerikalnim vse dovoljeno. Tako je najprej dr. Krek razsodil, da govori posl. Ribnikar »bedasto«. Potem si je pa Dermastija dovolil imenovati Ribnikarja denuncijanta. V obeh slučajih je seveda nastal hrup, v drugem tako velik, da je moral glavar prekiniti sejo. Potem je klical na desno in na levo na red; njegova prizanesljivost je bila tako velika, da se je človeku kar milo storilo.

Seja pa je bila zanimiva tudi v drugih ozi-rih. Krekov oziroma odsekov predlog o ustanovitvi deželne posredovalnice za delo je bil sprejet; zdaj bo treba počakati, kakšen bo načrt, ki ga mora izdelati deželni odbor. V tej debati pa je bil vložen tudi predlog poslanca dr. Novaka o deželnih podporah za brezposelne. Sprejet ni bil, kajti dr. Šusteršič ga je smatral za samostojen predlog in ga je odkazal finančnemu odseku. Pač pa so klerikalci in veleposelniki govorili o njem, ter so — bodi jim za to izrečena iskrena zahvala! — prav na stečaj odprli svoje srce. Delavec, ki nima v glavi žaganja, se lahko globoko zamisli ob krščanskih besedah, ki dihaajo toliko tople ljubezni do delavstva!

Odseku za volilno reformo so podaljšali rok za sklep in poročilo do prihodnje seje, t. i. do torka. Sam zlozei je ukrenil, da je ta dan ravno pustni torek, pa se na tej seji res lahko pripravimo na pravo pustno komedijo. Osem dni je imel odsek časa po prvotnem predlogu; ta rok se je bil sam po sebi podaljšal. Odsek pa ni mogel skleniti nobene drobtine, stranke se niso zblizale niti za atom. Seje klubskih zastopnikov niso zmanjšale nasprijeti niti za dlako — zdaj pa naj odsek kar v treh dneh pride do definitivnega sklepa, četudi je sam naglašal, da ni bilo mogoče doseči zedinjenja strank »zaradi obsežnosti operata in važnosti tvarine«. Za osem dni je bilo delo preobsežno; kateri svetnik naj napravi čudež, da se bliskoma tako skrči, da ga bo mogoče opraviti v treh dneh? In zaradi važnosti tvarine jo bodo obdelovali prav zadnje pustne dni. To razodeva ves pomen: v torek hočejo gospodje tudi v zbornici imeti burko. Režija je že pripravljena in tekst menda tudi.

Seja.

Deželni glavar dr. Šusteršič odvarja sejo ob tridesetih na deset, konstatira sklepčnost in imenuje za zapisničarja poslanca Mihelčiča in barona Borna. Nato se nadaljuje debata o deželni posredovalnici. Prvi govori

dr. Krek, ki polemizira z izvajanjem dr. Novaka. Pravi, da ni predlog dr. Novaka za podporo brezposelnim v nikakršni zvezi s predlogom o ustanovitvi deželne posredovalnice in da je tudi v protislovju z opravilnikom. Kar se tiče dobrote gentskega sistema — pravi dr. Krek — so kritike, pa ne samo nasprotne, izrekle, da zavaja ta sistem naravnost delavce v brezposelnost in delodajalci trdijo, če dobivajo delavske organizacije brezposelne podpore, da se s tem le okrepi delavstvo za štrajke. Največji rezerve v dobi brezposelnosti so nekvificirani in neorganizirani delavci. Delavci po mestih, kjer imajo občinsko brezposelno podporo, ne marajo dela na kmetih. Da se odpomore brezposelnosti, je treba najprej preskrbeti delavcem službe. Tisti se pa zelo motijo, ki mislijo, da pridobe delavstvo, če se mu dajejo brezposelne podpore za politične namene. Brezposelnost, ki je sedaj pri nas, je le slučajna, ker je posledica gospodarske krize in tej brezposelnosti ne moremo pomagati drugače, kakor da preskrbimo brezposelnim delo. Samo naš kmet je izdržal gospodarsko krizo, posledice te krize ni bilo v poljedelstvu. Poleg kmeta je pa delal tudi naš deželni odbor, ki je dal z velikimi deli zasluga na stotine delavcem. Posledica brezposelnosti je beda in ker je zakrivila brezposelnost država, je ona v prvi vrsti poklicana, da odpomre tej bedi.

Potem polemizira dr. Krek z izvajanjem poslanca Ribnikarja. Ker je poslanec Ribnikar dejal, da bo deželna posredovalnica škodovala našim kmetom, označuje to dr. Krek za demagoško in bedasto. (Dr. Tavčar: To je osebna žalitev! Nastane precejšen hrup, glavar zvoní in kliče dr. Tavčarja k redu).

Dr. Novak reagira na izvajanja dr. Kreka in pravi, da on ni trdil, da je gentski sistem absolutno najboljši, temveč je le trdil, da je po tem sistemu mogoča kontrola izplačevanja podpor. Dalje pravi dr. Novak, da soglašajo s Krekom v tem, da bi morala država kaj storiti za brezposelne. Ker pa tega ni storila, zato se morajo zganiti druge korporacije. Odrekati podporo brezposelnim pa ni le bedasto, ampak tudi brezsrčno.

Potem govori še poslanec Ribnikar, in pravi, da je včeraj le pojasnil, kako si on misli organizacijo deželne posredovalnice. K besedi se priključijo še poslanec Skuhli, ki zamena deželno zbornico s prižnico in deklamira tako kričeče o tem, kako so ogroženi delavci. ki

hodi jo v slavonske šume kot sezijski delavec, da je poslušalca kar zvenelo po ušesih. Končno je predlagal: Deželna posredovalnica naj po možnosti daje delavstvu tudi pravne nasvete.

Grof Barbo je izjavil v imenu svoje »stranke«, da bodo glasovali za ustanovitev posredovalnice in da je njegova »stranka« vedno pripravljena podpirati poštene delavce, ne pa nepoštenih, ki mislijo na štrajke in podobne reči.

Končno govori še poročevalec Piber, ki tudi kvasi po zgledu grofa Barbota o poštenih delavcih in nezadovoljnih.

Deželni glavar dr. Šusteršič odvarja glasovanje o odsekovem predlogu in o predlogu, ki so bili podani med debato. O predlogu dr. Novaka za podporo brezposelnim pravi deželni glavar, da ni v nikakršni zvezi z odsekovim predlogom in ga smatra za samostojen predlog. Odkazuje ga finančnemu odseku. Tudi predlog poslanca Gangla za ustanovitev obrtnih delavnic v Idriji ni po mnenju dež. glavarja v zvezi s predlogom, ki je bil v razpravi in ga odkazuje zato upravnemu odseku. Predlog poslanca Ribnikarja ima odločilno moč in za to glasuje zbornica najprej o tem predlogu. Ribnikarjev predlog ni sprejet. Potem je glasovanje o odsekovem predlogu, ki je sprejet z glasovi klerikalcev in veleposelnikov. (Vse te predloge smo objavili v včerajšnji »Zarji«.) Sprejet je tudi Skuhlicev dodatni predlog.

O samostojnem predlogu poslanca Dermastije, Mihelčiča in tovarišev zaradi zgradbe deželne ceste Otavec-Radine-Planina poroča posl. Mihelčič v imenu upravnega odseka in predlaga:

Deželnemu odboru se naroča, da izgotovi vse predpriprave za zgradbo deželne ceste Otavec-Rodine-Planina. — Sprejeto brez debate.

O prošnji občine Prem glede izpeljave nove Prenske ceste poroča posl. Mihelčič in predlaga:

Prošnja županstva občine Prem se odstopa deželnemu odboru, kateremu se naroča, da vse potrebno ukrene, da se Prenska cesta čimpreje zgradi. — Sprejeto brez debate.

O samostojnem predlogu poslanca Hladnika in tovarišev zaradi osuševanja travnikov v Krakovem pri Kostanjevici poroča posl. Hladnik in predlaga v imenu upravnega odseka:

1. Deželnemu odboru se naroča, da izdela pravičen načrt za osuševanje travnika; 2. da dovoli primerno podporo za ta namen. — Sprejeto.

O prošnji županstva občine Prem za podporo zaradi sedanjega pomanjkanja krme (pet. 36) poroča posl. Hladnik in predlaga v imenu upravnega odseka:

1. Prošnja županstva občine Prem naj se odstopi visoki c. kr. deželni vladi, da izposluje tem izdatneje pomoč iz naslova beda ne samo občini Prem ampak tudi drugim občinam kjer vlada pomanjkanje krme;

2. deželnemu odboru se naroča razmisliti, kako bi bilo mogoče zabraniti nezmiselno izvažanje sena s Pivke izven dežele, ter krmo domači živinoreji v korist obrniti. (n. pr. s snovanjem združ);

3. ker je v tej pokrajini jako razvita sadlarska kmetovalci pa ne doob iz sadlarske tistih dohodkov, kakor bi jih lahko sicer, če bi bila kmetija s sadjem urejena, se pozivlja deželni odbor, da preudarja, kako bi se osnovala za vremsko dolino sadlarske zadruga, ki bi bile pa tudi za druge sadne pokrajine zelo ume- stne.

Posl. Ribnikar govori k drugi točki predloga in pravi, da je velika ironija, da prav v tistem času, ko sklepa deželni zbor o tem, da se ne sme izvažati seno iz dežele, prodaja »Gospodarska zveza« seno iz dežele. 18. februarja je bil v Ljubljani trgovec iz Gradca, kateremu je ponudila »Gosp. zveza« 15. vagonov sena. V zadnjem letu je »Gosp. zveza« odposlala najmanj 200 vagonov sena iz dežele. »Gospodarska zveza« ne kupuje sena direktno od producentov, temveč kupuje od mešetarjev in trgovcev, katerim plačuje draže kakor direktnim producentom. Predlaga: Deželni odbor naj vpliva na »Gospodarsko zvezo«, da bo kupovala seno samo od kmetov producentov in da ne bo izvažala sena iz dežele. — Dež. glavar pravi, da predlog ne spada k stvari in ga zato odkazuje upravnemu odseku.

Posl. dr. Pegan zagovarja postopanje »Gospodarske zveze« in pravi, da je imel posl. Ribnikar je namen ščuvati kmete. Za Peganom govori posl. Dermastija in pravi, da je posl. Ribnikar denunciral, ker je trdil, da kupuje »Gospodarska zveza« seno od trgovcev in mešetarjev, torej od nečlanov. Vsi led tega očitanja je nastal velikanski hrup in ostra polemika med klerikalnimi in liberalnimi poslanci. Glavar je prekinit sejo, da se prepriča iz stenografičnega zapisnika, kako da je prišlo do te žalitve. Ko odvarja zopet sejo, pravi deželni glavar:

Poslanec Dermastija je osebno žalil poslanca Ribnikarja z izrazom denunciant in zato ga pokličem k redu. Poslanec dr. Ravnihar, Ribnikar in dr. Novak so pa na ta izraz reagirali na način, ki težko žali parlamentarni red in zato jih pokličem k redu. Posl. Ribnikar ni go-

voril k stvari, ko je kritiziral postopanje »Gospodarske zveze« in le vsled velike kulance ga nisem prekinil. Dr. Pegan je pa moral reagirati. Ker pa vsa ta zadeva ne spada k stvari, ki je v razpravi, zato prosim gospode, da ne govorje več o tem.

Nato izjavi posl. Dermastija, da bo reagiral na Ribnikarjeva izvajanja o priliki. — Poslanec Drobnič pravi poslancem narodno napredne stranke, da so le zastopniki mest in trgov in da naj zato ne zastopajo interesov kmetov. — Pri glasovanju sprejme zbornica odsekov predlog.

Dr. Pegan poroča o samostojnem predlogu posl. dr. Lampeta in tovarišev zaradi preosnovne deželne in deželnozbornskega volilnega reda. Pravi, da ne bo govoril o razpravah v odseku, ker so že znane in predlaga odsekovo poročilo:

Odsek, ki je dobil od visoke zbornice nalogo, naj tekom osmih dni poda poročilo o preosnovi deželne in deželnozbornskega volilnega reda, se je o predmetu posvetoval v treh sejah. V seji dne 18. februarja je poročevalec

dr. Pegan predložil odseku operat, o katerem so se vsi odsekovi člani izjavili, da je pripravna podlaga za nadaljnja pogajanja, pri katerih bo vsaka stranka poizkusila spraviti do veljavne svoja načela in zahteve.

Ker pa zaradi obsežnosti operata in važnosti tvarine ni bilo mogoče že v tej seji doseči zedinjenja strank o tem načrtu, se predlaga:

1. Visoka zbornica vzemi to poročilo na znanje!

2. Visoka zbornica podaljšaj odseku rok za končno poročilo.

Posl. Jarc predlaga, da naj se podaljša rok odseku za volilno reformo do prihodnje seje deželne zbornice.

Zbornica sprejme odsekov in Jarčev predlog brez debate.

Končno utemeljuje dr. Krek nujni predlog za varstvo čebelarstva. Predlog izroča deželni glavar upravnemu odseku.

Ob četrt na dve zaključuje glavar sejo. Prihodnja seja v torek ob desetih dopoldne.

Obvestilo.

V zmislu sklepa skupne seje izvrševalnega odbora in založbe »Zarje« z dne 19. t. m. obveščamo tem potom cenjene naročnike in čitatelje, da prenehamo z današnjim dnem z izdajo dnevnika »Zarja«.

Gospodarska kriza, ki jo posebno občutijo produktivni sloji, ni odšla niti mimo nas, ne da bi bila zapustila najobčutnejše posledice, to je bil vzrok za sklep, ki smo ga storili, zavedajočji se povsem svojih dolžnosti napram strankinim pristašem kakor tudi napram cenjenim naročnikom. Razmere so bile močnejše od nas in ukloniti smo se jim morali, dasi proti svoji volji. Rečeno pa s tem ni, da smo dovršili s tem korakom svoje dolžnosti, nasprotno nas prav ta sila vzpodbuja na novo še intenzivnejše delo in zastavili bomo vse svoje moči, da korak, ki smo ga morali storiti, paraliziramo drugače.

»Zarja« nam mora ostati!

to je naše geslo, to je pa tudi želja tisoč in tisoč naših somišljenikov, ki znajo ceniti vrednost neodvisnega delavskega tiska in zato nam

»Zarja« ostane.

Izhajala bo pričenši z bodočo sredo po dvakrat na teden, in sicer vsako sredo in vsako soboto in izpopolnili jo bomo glede vsebine tako, da bo odgovarjala potrebam širokih mas, katerih last je v katerim je namenjena. Pot, ki smo si jo začrtali, je jasna in posledica nešteto-krat izraženih želja, zato smo prepričani, da nas bodo v prvi vrsti tudi vbodoče podpirali naši sodrugi s tem, da razvijejo najagilnejšo

agitacijo za »Zarjo«, da ji pridobivajo novih naročnikov in jo širijo v tistih krajih in krogih, ki doslej spričo svojega mizernega gospodarskega položaja niso mogli segati po njej.

Steikoprej ostane »Zarja« neustrašna zaščitnica delavskih interesov in pravo »Glasilo delovnega ljudstva na slovenskem ozemlju«.

Sodrugi in sodružice! Segajte po njej, širite jo in pripravljajte potom nje boljše bodočnost tistemu razredu, kateremu pripadate sami.

Izvrševalni odbor jugosl. soc. dem. stranke. Nova založba »Zarje«.

Naročnina.

Za avstro-ogrske kraje:	
Celo leto	K 10.40
pol leta	» 5.20
četrt leta	» 2.60
mesečno	» —.90

Za Nemčijo:

Celo leto	K 12.—
pol leta	» 6.—
četrt leta	» 3.—
za Ameriko letna	» 14.—
polletna	» 7.—

Pošamezna številka 10 vinarjev.

Naročnikom: Odslej bo znašala naročnina za »Zarjo« kakor je navedeno zgoraj, ker bo izhajala le dvakrat na teden, t. j. v sredo in soboto. Vsem tistim naročnikom, ki so plačali naročnino za dnevno izdajo »Zarje«, se bo ta vračunala, da ne bodo trpeli nikakršne škode.

Dnevne beležke.

— V kranjskem deželnem zboru so včeraj klerikalci razodeli svoje srce za delavstvo. Vložen je bil predlog, naj povrne dežela tistim občinam, ki podpirajo delavce v slučaju brezposelnosti, polovico stroškov. Prav tak sklep sta storila na Nemškem deželna zborna bavarski in virtemberški. Ravno Bavarci so bili včas našim klerikalcem pravi zgled in posnemali so jih, kjer so jih le mogli. To je razumljivo, ker je tudi na Bavarskem deželnozbornska večina in vlada klerikalna. Ali če gre za delavce, ne marajo kranjski klerikalci niti svojih črnih bratov in vzorov posnemati, ampak si rajši izposojajo svojo modrost pri — gospodu Pammerju. Veliki socialni reformator Krek je govoril v deželnem zboru natančno tako kakor ravnatelj Pammer v občinskem svetu; podpiranje organiziranih brezposelnih delavcev je po njegovi globokoumi teoriji potuha za štrajke! Človek ne mara niti verjeti, da bi Krek res tako malo vedel o delavskih organizacijah in o gentskem sistemu. Kaj mu je treba šele razlagati, da nimajo organizacije od javnih podpor za svoje brezposelne člane niti vinarja, ker morajo dosedanj podporo plačevati dalje kakor doslej, če hočejo, da dobe delavci — ne organizacije! — še nekoliko prispevka iz javnih sredstev? Dr. Krek bi smel tako govoriti, kakor je govoril, če bi si organizacije prihranile podporo, ki jo doslej same plačujejo. Ali izplačevanje te podpore je pogoj za občinsko oziroma deželno subvencijo. Če hoče organizacija podpirati svoje člane v slučaju stavke, mora jemati sredstva za to iz čisto drugega fonda. To bi moral vedeti in razumeti človek, ki govori v deželnem zboru o takih vprašanjih. Ali dr. Krek je bil včas celo sam organizator. In zdaj nastane vprašanje: Cemu in zakaj klerikalci sploh organizirajo delavce? Zato, da jih v deželnem zboru zmerjajo z nezadovoljnimi? Zato, da priporoča Krek v deželnem zboru neorganizirane delavce. Socialni dr. Krek, ki je bil včas kuhar in pečen med delavci, se zdaj sklicuje na to, kar pravijo — delodajalci. Zgraža se nad štrajki in svari pred vsakim korakom, ki bi mogel po njegovem mnenju olajšati stavke. Tako so gospodje iz krščanskega socializma prihranili naravnost v kapitalistične vode. In zdaj naj katoliški delavci premišlujejo, kako si bodo s pomočjo te gospode zboljšali položaj!

— Tudi grof Barbo je moral posoliti testo, ko so v deželnem zboru mesili vprašanje brez

poselnosti. Tako ugodne prilike za manifestiranje svojega nazadnjaštva ne sme izpustiti gospod grof, ki ma še danes o razredih človeške družbe take pojme, kakršne so imeli njegovi pradedje v dobi srednjeveške tlake. Njegovo velerodje zna biti milosten gospod in je pripravljen dovoliti, da se podpirajo »pošteni« delavci, ne pa »nepošteni«, ki mislijo na štrajke in podobne reči. To je povsem v duhu tistih časov, ko so plemeniti gospodje še vladali po graščinah in — cestah. D-lavcem zalučiti predrzno žalitev v obraz, je za njegovo gnado taka malenkost, da se niti ne zaveda impertinence, ki tči v njej. Delavci, ki mislijo na štrajke, so v očeh viteškega gospoda kratkoma nepošteni. Če pospravljajo kapitalisti magari devet desetih tega, kar so pridelali delavci, v svoje blagajne, to seveda ni nepošteno; ali če zahteva delavec nekoliko večji delež svojega pridelka, tedaj je nepošten! Grof Barbo je kavalir. V mladosti je gotovo nešteto krat slišal pregovor »noblesse oblige«. Ali misli, da je kavalirsko, žaliti pod zaščito imunitete ljudi, ki so sjeer gospodarsko slabejši od njega in njegovih tovarišev, ki pa s svojim trudom in pomanjkanjem omogočajo, da on in njegovi tovariši prijetno žive? Psa imenujejo »zvestave«, če liže človeku roko, pa pogriže svoj rod; ali delavci ni pes, tudi če ni grof. In če se gospod Barbo poteguje za večje privilegije, se bodo smeli delavci brez obzira na njegovo mnenje boriti za svoje pravice.

— Kaj nameravajo s posredovalnico za delo gospodje deželni kristjani? Izza včerajš-njega govora dr. Kreka prihaja človek do sodbe, da hočejo krščanski mihožakari zopet obrniti dobro reč v slab namen. Taka posredovalnica ima zmisla, če pomaga delavcem, do čim boljšega dela. Ali po omenjenem Krekovem govoru se zdi, da imajo klerikalci namesto delavskih delodajalske interese v mislih in da naj postane njih posredovalnica le nekakšna priganjalnica za delo na kmetih. Stara pesem, kako da uhajajo ljudje z dežele v mesta in v tovarne, kako da primanjkuje na kmetiji rok, prihaja človeku v spomin, če posluša Krekov govor. Priganjati bogatim kmetom cenene delavske moči — to naj bo menda smoter te posredovalnice. Ali kristijani se motijo! Če imajo poselniki svoje interese, imajo delavci tudi svoje, in nobena deželna posredovalnica ne pričara več tistih časov, ko je poljedelski delavec delal za trideset krajcarjev in frakelj žganja cel dan. S povečanim izkoriščanjem delavcev tudi

govce, gostilničarje itd. za malega kmeta in za delavca ni prostora v njihovih vrstah, čeravno tudi ti plačujejo ogromne svete davkov.

— **Ponarejalca denarja.** S Fale pri Mariboru poročajo: Dva ključavničarska pomočnika, ki sta zanosena pri gradnji elektrarne na Fali, 28letni Franc Gottlich in 32letni Jakob Reichmann, sta ponarejevala petkronske in vce. Gottlicha so že aretirali in ga izročili mariborskemu okrožnemu sodišču.

— **Poštno vrečo z denarnimi listi** le ukradko pet tatev na peronu graškega južnega kolodvora. Štiri od tatev so že prišli.

Goriško.

Sološna delavska zveza »Vzajemnost« za Goriško sklicuje v nedeljo dne 22. februarja ob 10. dopoldne v gostilni pri »Slovincu« na Gortanskem ustanovni občni zbor podružnice »Vzajemnosti« s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje in razlaganje pravil. 2. Volitev odbora. 3. Raznosterosti. Sodrugi in sodružice! Naši nasprotniki snujejo povsod organizacije, ki so vse naperjene proti mednarodni socialni demokraciji; zato je naša dolžnost, da delamo za razširitev socializma s podvoljeno silo, da tako blažimo za svobodo se borečo armado brezpravnega ljudstva. Izobraževalno društvo izpopolnjuje delo in naloge političnih organizacij, ki imajo izvesti politična stremjenja in težnje social. demokratičnih somišljenikov. Že danes občudujemo nasprotniki ogromno, neumorno delo socializma, ki ga sami smatrajo za nepremagljivega. Toda pri tem, kar smo storili doslej, se ne bomo ustavili. Zlasti za Krasbo treba izvršiti mnogo dela in baš zato pozdravljamo z veseljem ustanovni občni zbor na Gortanskem in upamo že danes, da obrodijo izobraževalno delo na Gortanskem mnogo sadu. Zatorej vsi na delo, da dosežemo svoj cilj!

Zadnie vesti.

TIROLSKI DEŽELNI ZBOR ZAKLJUČEN.

Inomost, 21. Včeraj popoldne je namestnik v cesarjevem imenu naznanil deželniemu glavarju, da je deželni zbor zaključen. Slišati je, da je bil delovni program že sestavljen, ali ker je bil čas za zborovanje prekratek, se je moral skrajšati. Vsled tega so nastali novi spori med Nemci in Italijani, ki bi bili povzročili nadaljevanje italijanske obstrukcije.

BUDIMPEŠTANSKO BANKO SO ZAPRLI.

Budimpešta, 21. Sodniško so zaprli delniško društvo »Banka budimpeštanskega trgovstva« in sekvestrirali privatno premoženje ravnateljke Viktorja Koranyi. Mož ima trgovino s poljedelskimi stroji, pa je obdolžen, da je prodajal kmetom neporabne mlatiline, menilce, ki jih je dobival za pokritje, pa je dal iztirjavati od svoje banke. Bajga zaopro.

ROZA LUKSEMBURG OBSOJENA.

Frankobrod, 21. Znana socialistinja Roza Luxemburg je bila pred tukajšnjim sodiščem obtožena, da je ščuvala na nepokorščino proti državnim oblastem. Sodišče jo je zaradi dveh slučajev obsodilo na leto dni ječe.

PROCES GROFA MIELCZYNSKEGA.

Mezerič, 21. Včeraj se je tukaj pričel proces proti bivšemu poslancu grofu Mielczynskemu, ki je ustrelil svojo ženo in nečaka. Na predlog državnega pravdnštva je razprava tajna. Zagovornik soglaša s tem. Mielczynski pravi, da je bil njegov zakon pravo mučeništvo. Spori so bili na dnevnem redu. Imel je dokaz, da mu je bila nezvesta, ali zaradi otrok sta se vselej pobotala. V kritični noči je mislil, da so vlomilci v hišo. Zato je vzel puško in stopil na hodnik. Iz ženinine sobe je slišal moški glas; polastila se ga je slepa jeza. Ustrelil je na postavo, ki je stopila iz spalnice. Šele potem je ustrelil še v sobo, ne da bi meril. O vsem drugem nima jasne predstave. Bajga je zelo bolan.

PONESREČEN PARNIK.

Bremen, 21. Parnik »Forelle«, ki je pred dvema mesecema odpul proti Islandiji, se je s svojimi moštvo, ki je štelo 13 oseb, potopil.

ALBANSKE REČI.

Moč princa Wieda.

London, 20. Princ Wiedu so tukaj obljubili popolno podporo in izrekli, da soglašajo z njegovim mnenjem, da je njegova moč v sodelovanju vseh veselih. To se nanaša na finančne reči prav tako kakor na politične. Princ Wiedu so zagotavljali, da ni v interesu Albanije, da bi tam prevladaval vpliv kakšne posamezne veselice. (To je adresirano na gospoda grofa Barentolda.)

Wied ne more v Peterburg.

Pariz, 21. »Temps« poroča: Princ Wied je izrekel ruskemu poslancu v Parizu svoje obžalovanje, da mu prekratki čas ne dopušča obiska na ruskem dvoru. (Kamor se ne pelje, tam se mora vsaj opravičiti. Povsod drže kakšno vrstico v roki in na vseh je privezan; to bo suvereni knez neodvisne Albanije!)

Zdaj je doma.

Neu Wied, 21. Včeraj se je princ Wied vrnil iz Pariza. Albanska deputacija pride danes.

Nova vstaja v Albaniji?

Kelmorain, 21. »Köln, Ztg.« poroča s Cetinje, da so Črnogorci mobilizirali 10.000 mož in jih razmestili ro vseh pridobitnih kraih, ker delajo Albanci priprave, da bi te krale zonet zrušili z Albanijo. Enake varnostne ukrepe je odredila tudi Srbija.

UMOR V CERKVI.

Verona, 21. Včeraj se je v cerkvi San Nicolao med mašo zasljal strel iz revolverja. Našli so 39letnega trgovca Antona Mariottota mrtvega. Cerkev so zaprli.

ROCKEFELLERJEVI DAVKI.

Pariz, 21. »Journal« poroča iz Novega Jorka sledečo zabavno zgodbo: Po dolgem trudu je davčno blast doseglja, da je Rockefellerju dostavljen pisemni plačilni nalog zaradi zaostalih davkov v znesku 62 milijonov frankov. Ob last ima to zahvaliti zvijači mladega uradnika, ki je dober plesalec, pa se mu je posrečilo plesati valček z Rockefellerjevo nečakinjo. Pri tej priliki mu je bil za drugi dan dovoljen obisk pri stricu. Uradnik je tako prišel do Rockefellerja pa mu je, kakor zahtevajo predpisi, osebno izročil plačilni nalog.

Raznosterosti.

Esad paša v Parizu. Znano je, da nimajo žurnalisti nikjer toliko humorja, kolikor v Parizu, kjer je tudi kljub političnim nasprotstvom največja solidarnost med njimi. Posebno veselje imajo, če morejo koga prav temeljito »poslati v april«. Te dni so se po nekem skupnem obeudu napotili za boljše prebavo na boulevard in eden izmed njih je bil kmalu pri ravnatelju znane kavarne Riche in mu naznanil, da pride Esad paša s svojim adjutantom in zastopnikom turškega poslanštva v njegov lokal. Razume se, da so ga sprejeli z največjo paradom. Naenkrat je prihrumela cela truma časnikarjev »intervjuvat« visokega gosta, kar je še povečalo senzacijo, izkratka, bilo je razburjenje zabave polna vreča. Druga točka sporeda se je odigrala v Olimpiji. Tudi tukaj je bil branitelj Skadra napovedan. Godba je ob njegovem prihodu zaigrala Mozartovo »Turško koračnico«. »Esad paša« pa je bil tako ginjen, da je vtaknil ravnatelju pisan trak v gumbnico. Sledile so ovacije, tekel je šampanjec in komedij ni bilo ne konca ne kraja. Drugo jutro je dobilo ministstvo za zunanje zadeve od policije nujno poročilo, da je Esad paša inkognito v Parizu. Odtod je šla vest še topla v — redakcije, in zdaj šele so dobili z debelimi očmi pojasnilo, odkod je bil ta Esad paša. Ampak če pride zdaj pravi Esad paša v Pariz, mu nihče ne bo verjel v identiteto.

Odgovorni urednik Ethin Kristan.
Izdaja in zalaga založba »Zarje«.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubliani.

Pozor! 50.000 parov čevljev!

4 pare čevljev za K 9.—

Zaradi vstavljenja plačil večih velikih fabrik se mi je naročilo, da veliko množino čevljev globoko pod izdelovalno ceno prodam. Prodajam torej radi tega vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev, z zbitimi podplati, najavo ali čmo usnje, jako elegantna najnovejša fazona, velikost po številki. Vsi 4 pari stanejo le K 9.—. Razpošilja se po povzetju. S. URBACH, izvoz čevljev, Krakov, Avstr. št. 62. Zamena dopustna, tudi denar nazaj.

Cenena kava!

Fina Soja-Perl-kava, zrnata, enako žgan, izvrstne kakovosti in izdatnosti. Nobeno žito ali sladje. Razpošilja se v vse kraje v Avstriji in Ogrske. En poštni zavoj neto 4 in 1/2 kg za

kron 4.80 franko.

Najcenejše in najboljše nadomestilo za kavo. Naroča se: Zg. in'ca kave »Santosa«, Kr. Vinohrady, 1573, Češko.

Izvrstna eksistenca.

za prodajo nove izvrstne kave, (nobeno žgano žito ali rž), se sprejmejo zastopniki, ki obiščejo zasebnike, proti 20odstotni proviziji. Vzorca za poskušnjo brezplačni!

Franc Maršner,
Kr. Vinohrady, 1573.

Sprejme se več izurjenih

delavk

tudi cele družine

za predilnico

na Kranjskem. Ponudbe na Prvo anončno pisarno.

Težko celjive
rane in
čiraje

se lahko iz vsake tudi iz najmanjše rane razvijejo, če se jo ne zavaruje z zanesljivo obvezo proti onesčiščenju. Bolečine blažujoče, hladne, proti vnetju delujoče in zacelejenje pospešujoče, mehčino vlažno mazilo je tudi **prasko domaće mazilo** iz lekarne B. FRAGNER v Pragi 203-III. — Ena doza 70 vin. Zaloga v vseh lekarnah.

Nogavice in druge pletenine, dalje perilo, ovratnike in v to svrhu spadajoče blago dobite najceneje v specialni trgovini

A. & E. Skaberné, Mestni trg 10.

Velika izbira!

Solidna postrežba!

Št. 3580.

Razpis ustanove za vojaške sirote.

Pri mestnem magistratu je za tekoče leto oddati Josip Sühnlovo ustanovo za vojaške sirote v znesku 90 kron.

Pravico do te ustanove imajo revne sirote vojaškega rodu, naj bodo zakonske ali nezakonske, moškega ali ženskega spola.

Prošnjam, katere je vlagati pri podpisnem magistratu najkasneje do vštetelega 16. marca t. l., je priložiti rojstni in krstni list in če iz njena ni razvidno, da je bil prosilcev (prosilkin) oče po poklicu vojaškega stanu, tudi še posebej dokaz o tem.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 17. februarja 1914.

Pred rabo.

'Kola-Dulc'

najboljša naravna hrana za moč in živce.

Razpoložanje, mišljenje, delovanje, kakor tudi vsak gibljivi našega telesa je odvisen od moči. Oslabljenje, glavobol, slabost, onemoglost, slabost živcev, kakor tudi splošna slabost telesa, so znamenje nedostajanja življenjske sile. Hočete-li se trajno čutili zdrave in sveže, z jasno glavo, zdravim razumom in dobrim spominom, hočete-li delo in vse žilosti smatrati za zabavo, uživajte Kola-tablete (Kola-Dulc). Ta pomlad in izboljša kri, da tako zopet moč in življenje, ter vpliva na celo telo blagodejno.

Po rabo.

Kola-tablete (Kola-Dulc) povzročajo veselje do življenja in moč k poklicu, povzročajo tudi, da se človek čuti mladega, zdravega in delavnega, kar prinaša uspeha in srečo. — Če uživata nekaj časa Kola-tablete (Kola-Dulc) vsak dan, postanejo Vaši živci močnejši, vsaka slabost izgine, in vsled močnega učinka se boste čutili zdrave in močne.

„Kola“ priporočajo zdravniki celega sveta in ga rabijo v bolnicah, kakor tudi v vseh zavodih za zdravljenje živcev.

Zahtevajte Kola-tablete (Kola-Dulc) zastoj! Zdjaj se Vam ponuja ugodna prilika za ojačenje živcev. Ne odlašajte in pišite mi dopisnico s svojim natančnim naslovom, na kar Vam pošijem z obratno pošto količino Kola-tablet (Kola-Dulc) zastoj in pošlino prosto. Ta doza je dovolj velika, torej zadošča, da se Vam po zaužitju olajša in da se morete sami prepričati o njegovi čudotvorni moči. — Če Vam ugaja, lahko naročite potem več. Pišite pa takoj, predno pozabite.

Glavna zaloga: Heiligengelst-Apotheke, Budapest VI., Abt. 416.

Pri nakupu različnega manufakturnega blaga se blagovollite obrniti na tvrdko

A. & E. Skaberné

Obstoji od l. 1883. Mestni trg 10. Obstoji od l. 1883. Na debelo in drobno! Izredno nizke cene.

Peter Kozina & Ko.

Tovarna čevljev v Tržiču

(Gorenjsko)

(najmodernejšje podjetje monarhije)

Varstvena znamka.

Otvoril sem lastno prodajalno

LJUBLJANA

na drobno **Breg 20** na debelo

v Cojzovi hiši.

B. Götzl

Ljubljana, Mestni trg št. 19. --

Krasne novosti zimskih in spomladanskih oblek, površnikov domačega izdelka.
Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.

Brez konkurence!

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

! Pošljite naročnino, če je še niste! !

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje. Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne. Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Zajec Ivan splošno zdravljenje	—	1—3	Frančiškanska ul. št. 2, II. nadstr.
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21	—	Turjaški trg št. 4
Dr. Robida Ian splošno zdravljenje	11—12	2—3	Dalmatinova ul. št. 3, prtiličje
Dr. Ipavic Benjamin splošno zdravljenje	10—12	—	Mestni trg št. 3, I. nadstropje
Dr. Boc Emil očesne in ušesne bolezni	10—12	2—3	Frančiškanska ul. št. 4, prtiličje
Dr. Demšar Jernej kožne in spolne bolezni	8-1/2 10	2—5	Prešernova ulic št. 3, III. nadstr.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico, za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član vam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati s blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika blagajne.

Kupujte „Zarjo“!

Kavarna Stari trg št. 39
celo noč odprta

„LEON“

Gostilna
Florijanska ulica št. 6.
Pristna vina. Domača kuhinja.

Okrajna bolniška blagajna v Zagorju ob Savi.

Pisarna: V poslopiju Občnega konsumnega društva I. nadstropje. — Uradne ure so od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Zdravnik blagajne.	Ordinira dopoldne.	Za člane:
Dr. Ernest Jaklin, na Toplici pri Zagorju.	od 9 do 11. ure	V občinah: Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat,
Dr. Ivan Premrov, Gradec pri Litiji.	od 8. do pol 12. ure	V sodnem okraju Litija, izvzemši člane iz Predilnice.
Dr. Karol Wisinger, v Predilnici v Gradcu pri Litiji.	od 8. do 9. ure	Za člane iz Predilnice v Gradcu pri Litiji.
Dr. Rudolf Repič, St. Vid pri Zatični.	od 9. do 11. ure	V sodnem okraju Višnjagora.

Člani iz občin Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico, za zdravnika. Člani iz Predilnice se izkažejo pri zdravniku s svojo izkaznico. Vsi ostali člani iz sodnih okrajev Litija in Višnjagora, se morajo pri zdravniku izkazati z nakaznico, izgotovljeno od njih delodajalca. Stroškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list, se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. S pritožbami se je obračati do načelnika blagajne.

Načelstvo.

Na izbiro pošilja tudi na deželo: Krasna krila, kostume, nočne halje, perilo, plašče, kožuho-vino in vse modno blago.

Bluze

M. Krištofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9. Lastna hiša.
Neprekosljiva v otroških oblekah in krstni opravi.
Solidna trdnica.

Kavarna Unione v Trstu

ulica Caserma in Torre Bianca

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in časnikov v vseh jezikih.

Biljardi.

Služališče tržaških in vnanjih sodrugov. Postrežba točna. — Napitnina je odpravljena.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vr!l

1 kg sivoga, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80K, belega 4 K; belega puha- stega 5-10 K; velfinoga snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; puha sivoga 6 K, 7 K, belega, finoega 10 K; najfinoji prani puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema rglavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm šir., polnjena s novim sivim, prav stanovitim puhaštim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; rglavnice 8 K, 8-80 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 18 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, rglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4-80 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtaštega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12-80 K, 14-80 K. Raspoljiva se po povsotja, od 12 K naprej franko. Lahko se franko namenja za sončajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Dešenice št. 758, Češko.

Edna posebnost likerja je Zdravnik želodca

„Zdravnik želôdca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborna vpliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Dobi se tudi v vseh prodajalnah konsumnega društva za Ljubljano in okolico.

Odkrivan v Parizu z zlato kolajno in čas. križcem.

Vsaki dan

otrdi to prepričanje: nežno vonjavo, istotako fini okus, — polno zlatorujavo barvo da naši kavi edino le dobroznani, izkušeni zagrebški

„kavin pridelek pravi „Frank““ s tovarniško znamko „kavin mlincček“.

Ivan Jax in sin Ljubljana

Dunajska cesta št. 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

in stroje za pletenje (Strickmaschinen) za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler. Vozna kolesa.

Ceniki se dobe zastoj in franko.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga

J. Pogačnik mizarstvo.

Ljubljana, Marije Terizija c. 11 (Kolizej).

Zaloga spalnih ter jedilnih sob v različnih slogih. Zaloga otomanov, divanov, žimnic in otroških vozičkov.

Spalnica v ameriškanskem orehu 350 kron.

Obstoječa: 2 dvovratni omari, 2 postelji, 2 nočni omarici, en umivalnik z marmornasto ploščo in ogledalom.

BALKAN

Trgovska, spedijska in komisjska del. družba.

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Centrala: TRST.

Telefon št. 100

mednarodna spedijska, spedijske in zavarovalne vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redni užilni podvrženo blago. Najmoderneje opremljeno podjetje za selitve in prevažanje pohištva v mesto in na vse strani s patentiranimi pohištvenimi vozmi. Shranjevanje pohištva in blaga v snih posebnih skladiščih. Omotacije itd. — Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozni listov: „Dalmatie“ delniške družbe v Trstu brozovne proge Trst-Benčke inobratno ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripeovich & Co, Trst Avstrijskega Lloydja Cunard Line za I. in II. razred. Naročila sprejema tudi blagovni oddetek „Jadranske banke“.

Zmerne cene. — Točna postrežba.